

TERMES DE REFERÈNCIA

Per a l'elaboració d'una avaluació de la **Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques a Catalunya** en el període 2018 - 2020

1. JUSTIFICACIÓ

La Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques – LaCoordi – es crea l'octubre de 2018 per a la promoció del Comerç Just, les Finances Ètiques i Economia Social i Solidària a Catalunya, des d'una perspectiva global Nord-Sud. LaCoordi està conformada per Setem Catalunya, FETS – Finançament Ètic i Solidari, Associació Fiare, Oxfam Intermón, la Xarxa d'Economia Solidària (XES) i Alternativa3, entitats històriques de referència en el sector, que s'han organitzat per tal d'impulsar i coordinar les entitats que treballen en comerç just a Catalunya.

Aquesta anàlisi respon a la necessitat de LaCoordi d'analitzar i extreure lliçons i clarificar els seus objectius estratègics i en quina mesura el projecte portat a terme és coherent amb aquests. S'ha de tenir en compte que LaCoordi té 14 mesos de vida i, tot i estar conformada per entitats amb una llarga experiència al sector, és necessari avaluar el rol de LaCoordi com entitat de segon nivell i la seva participació i aportació en relació amb la comunicació, recerca i enxarxament. Per altra banda, aquest anàlisi també respón a la necessitat d'avaluar el projecte finançat per l'Agència de Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) i la Diputació de Barcelona (DiBa) en relació amb els objectius establerts per tal d'enfortir el comerç just, les finances ètiques i l'economia social i solidària tant al nord com al sud. En aquest sentit, anàlisi respon a tres línies principals.

En primer terme, aquest anàlisi es compren com un espai per al procés estratègic de LaCoordi, que permeti establir els objectius fonamentals de la pròpia entitat, per tal d'extreure lliçons que permetin impulsar i concretar les línies de treball de l'entitat, i en conseqüència, dels projectes futurs. Aquesta avaluació ha de permetre posar en valor LaCoordi com a entitat de segon grau, que coordina i impulsa les entitats que en formen part, alhora que visibilitza la dimensió nord-sud de les economies transformadores.

En segon terme, s'emmarca alhora en la necessitat de LaCoordi d'analitzar i extreure lliçons, aprenentatges i elements de reflexió sobre el grau i qualitat en què s'han assolit els resultats del projecte anual, per tal de conèixer els punts forts així com establir els ajustaments o canvis necessaris per a reorientar la tasca de La Coordi, d'acord als objectius estratègics. Per tant, aquest anàlisi ha de respondre al què i el com de LaCoordi a través de l'anàlisi del projecte portat a terme enguany. En aquest sentit, aquest procés participatiu definirà les línies de treball de l'entitat per als propers 3 anys, establint alhora els què i els coms dels projectes futurs.

En tercer i últim terme, vol donar compliment als compromisos amb les finançadores, pel que fa als requisits del conveni atorgat l'any 2018-2019, d'avaluar el programa d'acord amb els seus objectius i resultats, dins el marc normatiu del pla director d'ACCD 2019-2022. El treball conjunt amb relació a elements de la coherència de polítiques per al desenvolupament, incloses la vinculació als drets humans en els processos de contractació pública, i el reforçament del compromís amb el comerç just i amb les finances ètiques.

2. ANTECEDENTS

La Coordi - Coordinador pel Comerç Just i les Finances Ètiques, agrupa les entitats que fins ara formaven part de campanya Som Comerç Just i Banca Ètica impulsada per Setem Catalunya, tot i que resta oberta a la resta d'entitats que treballen en les temàtiques que li donen nom. La campanya Som Comerç Just i Banca Ètica va néixer fa 19 anys sota el nom de la Festa del Comerç Just impulsat per Setem Catalunya. Des de llavors, el projecte ha anat evolucionat: primer es va afegir la branca de Banca Ètica i, més endavant, l'Economia Solidària. A partir del 2016 la campanya passa a denominar-se «Som Comerç Just i Banca Ètica» amb l'objectiu de “desestacionalitzar” la seva activitat, concentrada al voltant del Dia Mundial del Comerç Just (segon dissabte de maig) i aprofundir en l'articulació del moviment.

Avui dia, la campanya s'ha articulada en forma d'associació de segon grau, agrupant a les entitats impulsores, Setem Catalunya, Oxfam Intermón, Alternativa3, Associació Fiare, FETS i XES, amb l'objectiu de desenvolupar la coordinació i articulació del moviment de les economies transformadores a Catalunya reforçant la relació global amb el sud. Tot plegat, la Coordinadora conforma una plataforma única a Catalunya tant pels seus objectius com per la seva naturalesa i voluntat d'establir relacions de qualitat amb una àmplia varietat d'entitats socials d'àmbit local i global en la defensa dels drets humans i la igualtat de gènere en les relacions econòmiques, des de les finances fins a la comercialització o producció.

És en aquest context que es vol iniciar un procés estratègic per establir els objectius de l'entitat, tenint en compte l'evolució històrica de campanya a entitat de segon grau i com aquesta evolució és coherent amb el projecte d'enguany. Així, es vol analitzar també el grau de coherència del projecte amb els objectius de LaCoordi, i extreure lliçons i reptes per a les línies de futur.

3. OBJECTIUS, ABAST I LIMITACIONS DE L'AVALUACIÓ

LaCoordi, s'ha desplegat aquest 2019 en coherència amb les línies de treball i objectius de la campanya «Som Comerç Just i Banca Ètica», aprofundint i estenent les activitats incloses per tal de donar un nou impuls al moviment del CJ i les FFEE al territori. Així, el projecte d'enguany, «Impuls i enfortiment del moviment d'economia social i solidària des d'una perspectiva local-global» s'ha localitzat a Catalunya, adreçat a les entitats de comerç just, finances ètiques i economia social i solidària del territori, i visibilitzant a la ciutadania, la dimensió nord-sud de les economies transformadores. Aquestes línies de treball s'han concretat en:

- Sensibilització a la població catalana sobre les alternatives del comerç just, les finances ètiques i l'economia social i solidària a diferents municipis de Catalunya
- Promoció i enxarxament d'alternatives de consum conscient de comerç just, finances ètiques i ESS
- Recerca i incidència política i social en l'àmbit local i internacional en matèria de comerç just, finances ètiques i ESS amb visió Sud

En aquest sentit, els objectius concrets de l'avaluació són:

1. Valorar el disseny i resultats del projecte i en quina mesura han estat coherents amb els objectius estratègics, així com fer recomanacions d'ajustament o canvis que puguin reorientar el treball de LaCoordi.
2. Analitzar i extreure lliçons i elements de reflexió sobre el rol de LaCoordi com a entitat de segon nivell i el seu treball d'impulsor, promotor i d'enxarxament de les entitats de CJ, FFEE i ESS a Catalunya.

Abast de l'avaluació

L'abast temporal de l'avaluació comprèn des de l'inici fins a la finalització del projecte, de l'1 d'octubre 2018 fins al 31 de març 2020.

Aquesta avaluació correspon a un projecte cofinançat de subvenció directa aprovat per l'ACCD, que s'emmarca en el Pla director de Cooperació al Desenvolupament 2015-2018, que suposa incorporar l'anàlisi de les capacitats transformadores incorporant l'Enfocament Estratègic de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH). Així, l'avaluació ha d'incloure de manera transversal aquest enfocament en relació amb la participació activa dels titulars de drets, en les qüestions claus de dimensió local-global, participació i sostenibilitat, que s'han d'integrar als resultats i impactes dels projectes executats.

En l'àmbit pressupostari, l'abast del projecte gestionat amb el cofinançament de les dues administracions ha estat:

- De l'1 d'octubre 2018 al 31 de març al 2020: 150.000,00 € per part de l'ACCD, i 23.000,00 € de la Diputació de Barcelona (de l'1 de gener de 2019 al 31 de març de 2020), per tant el total del projecte és de 173.000,00 €. En aquest cas, com que La Coordi és de recent creació, l'aportació pròpia al projecte, són 14.850,00 € en valoritzacions.

Principals limitacions:

Pel que fa a les limitacions de l'avaluació hi rauen diversos factors:

- Aquesta avaluació respon a un projecte que compta amb dos finançadors diferents, amb diferents objectius i diferenciats també respecte a l'actuació geogràfica, per tant, els aprenentatges aprofundits extrems poden estar limitats a cada cas.
- La necessitat de millorar els indicadors que permeten recollir l'abast transformador del projecte en cada eix d'actuació.

5. METODOLOGIA

Criteris, qüestions clau i indicadors d'avaluació

En primer lloc, LaCoordi, d'acord al seu rol articulador i coordinador, està duent a terme trobades d'avaluació de la campanya de sensibilització del darrer 2019, per tal de posar en comú els objectius de LaCoordi en coherència amb els objectius de les entitats de comerç just, finances ètiques i municipis de Catalunya. Aquest treball de reflexió representa la primera fase del procés d'avaluació del projecte, i està sistematitzat en un informe que permet assentar les bases per al procés d'avaluació plantejat en aquest document.

Tenint en compte que la pròpia entitat porta poc temps en marxa, es planteja l'avaluació com un procés per a reflexionar col·lectivament sobre el paper de l'entitat en el moviment de les economies transformadores a Catalunya. Per una banda, analitzar la seva capacitat de coordinar el comerç just, les finances ètiques i l'economia social i solidària amb la dimensió local-global, i establir així els seus objectius estratègics. I, per altra banda, extreure lliçons i aprenentatges que permetin impulsar i concretar les línies de treball de l'entitat pels pròxims 3 anys.

Aquesta avaluació, ha de permetre posar en valor LaCoordi com a entitat de segon grau, que coordina i impulsa les entitats que en formen part, alhora que visibilitza la dimensió nord-sud de les economies transformadores. Per tant, aquest procés ha de respondre al què i el com de LaCoordi a través de l'anàlisi del projecte portat a terme enguany. Per a l'anàlisi d'aquest procés, es tindran en compte els criteris establerts per l'OCDE/DAC (2010) en relació amb els projectes de educació al

desenvolupament incorporats i promoguts per l'ACCD; Pertinença i rellevància, coherència i participació. Per últim, l'enfocament EGiBDH haurà d'estar inclòs de forma transversal, i emfatitzant la capacitat del projecte d'implicar significativament i activament els col·lectius destinataris del projecte.

- **Pertinença i rellevància:** El disseny del projecte ha estat formulat d'acord amb les necessitats de les entitats titulars de CJ, FFEE i ESS del territori? El projecte ha contribuït a impulsar i sensibilitzar la ciutadania catalana i als municipis sobre les economies alternatives? Ha contribuït a enfortir l'enxarxament de les entitats del territori? El projecte ha permès a les entitats millorar el seu treball de sensibilització?
- **Coherència:** En quina mesura les entitats membres i els col·lectius protagonistes estan satisfetes amb el rol de LaCoordi? En quina mesura el projecte ha estat coherent amb la missió i visió de les entitats membres de LaCoordi?
- **Participació:** En quina mesura les activitats previstes han estat accessibles i han promogut la participació activa de les entitats membres, les entitats de CJ i FFEE, i altres col·lectius protagonistes? Han estat adequats els espais proveïts per aquesta participació? En quina mesura els col·lectius protagonistes consideren apropiats i necessaris els missatges i les estratègies de LaCoordi per enfortir i promoure el CJ i les FFEE a Catalunya? Ha estat apropiada l'estratègia de dinamització territorial més enllà de la demarcació de Barcelona? La participació ha estat equitativa entre homes i dones?

Fases de l'avaluació i Calendari

Fase 1. Planificació: Avaluació i documentació

S'iniciarà la planificació i procés de seguiment de l'avaluació amb l'equip tècnic de LaCoordi i una representant de l'ACCD. Revisió de la documentació disponible per a l'avaluació, documents de referència i definició dels indicadors.

Productes esperats: Document d'avaluació preliminar i calendari general. Proposta de la metodologia de l'avaluació (Instruments de recerca i recol·lecció de dades, mapeig de persones/entitats a entrevistar)

Fase 2. Recol·lecció de dades i anàlisi dels resultats

Treball de camp, obtenció de dades i posterior anàlisi de la informació recopilada.

Productes esperats: Un Informe de treball de camp (memòria d'activitats)

Fase 3. Memòria final

Entrega de la memòria final.

Productes esperats: Informe d'Estudi d'Avaluació que inclogui (Resum executiu, resultats i conclusions, lliçons i recomanacions concretes, i annexos amb matriu d'avaluació, etc.)

Proposta de cronograma

Fase	Productes esperats	Tempos
1_ Planificació	Termes de Referència definitiu: Metodologia d'avaluació i cronograma	2 setmanes
2_ Recol·lecció de dades i anàlisi	Informe de treball de camp	1 mes
3_ Memòria final	Informe d'Estudi d'Avaluació	1 mes

Mètodes i eines per a l'avaluació

En aquest sentit, les tècniques per l'obtenció de dades i informació hauran de ser coherents amb els objectius de l'anàlisi, i es podran utilitzar tècniques presencials i/o telemàtiques, així com enquestes, entrevistes o focus grups. Es comptarà amb el suport de l'equip tècnic de LaCoordi per les tasques d'organització, convocatòria o comunicació en cas de necessitat, així com per a la planificació i execució de l'avaluació.

Es requerirà que l'equip avaluador que inclogui en la portada de cada producte la frase: "L'opinió expressada per part de l'equip d'avaluació no correspon necessàriament a la de l'ACCD i la DiBa, l'Ajuntament de Barcelona o LaCoordi".

6. ORGANITZACIÓ DE L'AVALUACIÓ

Funcions i audiència per l'avaluació

Els actors involucrats en l'avaluació seran:

L'equip tècnic i la junta directiva de LaCoordi. Les entitats que formen part de LaCoordi, i que participen en espais de participació interna, grups de treball i juntes, són Alternativa 3, Oxfam Intermón, XES, SETEM Catalunya, FETS i Associació Fiare.

Les administracions, institucions públiques i espais amb les que LaCoordi manté una interlocució habitual són l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, Diputació de Barcelona, diversos ajuntaments del territori català i coordinadores territorials de les entitats membres.

Finalment, també es podran incorporar altres actors no mencionats que siguin identificats com claus per l'equip avaluador.

Perfil de l'equip avaluador

- Coneixement del sector associatiu vinculat a desenvolupament, pau i drets humans a Catalunya i la teoria del canvi.
- Coneixement en l'Enfocament de Drets Humans i l'Enfocament de Gènere
- Experiència en avaluació de capacitats institucionals i de processos que impliquen l'articulació d'actors i diferents nivells d'anàlisi
- Qualificació i formació en tècniques d'anàlisi de dades quantitatives i qualitatives
- Experiència i coneixement de metodologies participatives
- Coneixement i experiència en l'ús no sexista del llenguatge.

Seran funcions de:

- L'Equip/persona avaluadora: la realització de la identificació, disseny, i execució de l'encàrrec d'avaluació; recollida de dades i anàlisi d'aquestes; introducció de les aportacions de millora; i redacció, lliurament i presentació dels informes amb els resultats obtinguts i les conclusions i recomanacions a implementar. L'equip/persona avaluadora garantirà la total independència de l'avaluació en relació amb el projecte a avaluar, és a dir, que les persones i/o equips avaluadors no pondran estar implicats directament en el seu disseny ni la seva implementació.
- Comissió avaluadora: estarà formada per un representant de LaCoordi, l'ACCD i la Diputació de Barcelona. Les seves funcions seran les de donar seguiment a les fases de l'avaluació, validar la documentació preliminar, i aprovar qualsevol modificació relativa a les fases o a la mateixa avaluació.
- LaCoordi: serà la propietària i responsable darrere dels resultats de l'avaluació, i del contracte signat amb l'Equip avaluador.

Principis d'avaluació

- Anonimat i confidencialitat: en totes les fases del procés d'avaluació.
- Responsabilitat: qualsevol desacord o diferència d'opinió que pugui sorgir entre els i les participants.
- Integritat: la persona o l'equip avaluador tindrà la responsabilitat de posar de manifest les qüestions no mencionades específicament en els Termes de Referència.
- Imparcialitat: objectivitat i rigorositat en el desenvolupament de l'avaluació.
- Incidències: davant el supòsit d'aparició de problemes en qualsevol fase del procés d'avaluació, aquests hauran de ser comunicats immediatament a LaCoordi, per tal de garantir la bona execució de l'avaluació.
- Validació de l'avaluació: garantir la veracitat de la informació recopilada.
- La difusió de la informació recopilada i la memòria final és prerrogativa de LaCoordi.

7. PLA DE COMUNICACIÓ I/O DIFUSIÓ DELS RESULTATS

El pla de comunicació i difusió dels resultats de l'avaluació es definirà i portarà a terme una vegada finalitzada, amb l'equip i la junta de LaCoordi. L'abast, els canals i la campanya es dissenyarà i desplegarà per part de LaCoordi, almenys dos mesos després de la seva finalització.

Els objectius de la difusió de l'avaluació són:

- Socialitzar els aprenentatges i lliçons apreses per tal de millorar futurs projectes, així com la qualitat i capacitat transformadora de LaCoordi.
- Realitzar un exercici de transparència amb la ciutadania i fomentar la participació i accés dels col·lectius protagonistes als resultats, i contribuir així a l'enfortiment de les capacitats.

8. PRESSUPOST

La proposta no podrà excedir de 4.500,00 € impostos inclosos. Amb aquest import s'assumiran totes les despeses necessàries per a realitzar l'avaluació: honoraris, desplaçaments, assegurances, dietes, comunicació i material fungible.

La retribució es farà contra factura en 2 pagaments:

40% un cop lliurat la Fase 3

60% en finalitzar l'avaluació i entrega de l'Informe final

9. OFERTA TÈCNICA

Es presentarà una oferta tècnica que inclogui una proposta sobre la metodologia i el pla de treball que assumeixi els Termes de Referència (màxim 10 pàgines). Un pressupost detallat i un cronograma on es diferenciaran cadascuna de les fases emmarcades en el període definit en el calendari proposat en aquests Termes de Referència.

Adicionalment, es presentarà el currículum de la persona, persones i/o equip que realitzarien l'avaluació en cas de ser seleccionades (màxim 5 fulls per persona).

Per a la selecció es valorarà:

25% la trajectòria de la persona o l'equip avaluador

50% la proposta econòmica

25% la proposta tècnica